

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

— Budapest —

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Biharmegye első gyümölcs kiviteli üzlete!

Egy 5 kilós kosár

Csemege Szőlő

1 frt 20 kr.

Mindentemű más fajta gyümölcsök: őszi, francia b. raczk, nemes fajkörték, amerikai sima és gyökeres szőlővesszők, valamint kész ojtványokat a legolcsóbb árban szállít

Szabó István

szőlő birtokos,

fűszer és csemegekereskedő

(709.) **Nagy-Várad.**

Ugorika savanyításához 1 üveg franciarti ecetkivonat 1 korona, amelyből 20 liter közönséges vagy 10 liter ecetszesz készíthető!

Ugorika savanyításához 1 üveg franciarti ecetkivonat 1 korona, amelyből 20 liter közönséges vagy 10 liter ecetszesz készíthető!

Láng és Lovass

gépolaj és gépszir-gyára

BUDAPEST, V. Váci-ut 140.

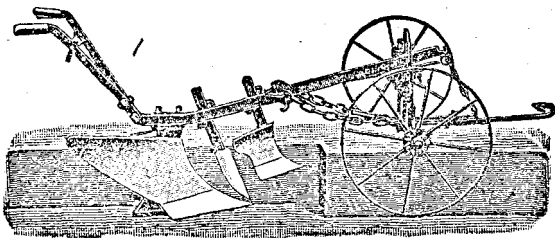

(602.)

Ajánlja legjobb minőségű

gépolaj,
hengerolaj,
gépszir gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egylet” védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiallítás igazgatóságához Kolozsvárt, intézendők.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acél gerendelylyel, állítható szarvakkal, pánccellemezekkel, acélöntvény-eketesttel.

Többvasú ekék,

Finom-, szántó-, csukló- és rétboronák,

Háromtagú-, és egytagú hengerek,

Szabadalm. egyetemes-sorvetőgépek.

UMRATH ÉS TÁRSA BUDAPEST,

V., Váci-körút 60. szám.

Gőzséplőkészletek 12 lóerőig. Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

(544. I.)

Más hasonló raktárral össze nem tévesztendő!

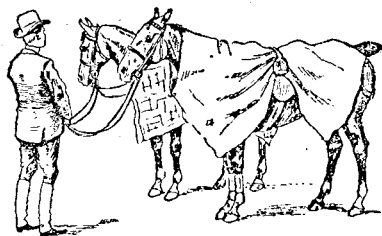
Legfinomabb Kristályüveg-asztali készletek nagy raktára. Budapest, Ferencz-József-tér 8. szám.

PÖSTYÉNI FLUID-GYÁR

Állatgyógyászati

készítményei:

Pöstyéni Thermal lófluid ára: egy üveg 2 kor. 80 fillér. 5 liter 25 kor. 10 liter 50 kor.

Pöstyéni Bliszter (folyékony) ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maró Bliszter ára: egy tégely 4 kor. (égetés szüktelen, a betegség ismétlődése kizárva).

Pöstyéni Embrocation ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maláta pogácsa (lepény) különlegesség, lovak és szarvasmarha hurutos megbetegedéseinél, ára 3 kor.

Pöstyéni sebkenőcs, csövenként 2 kor.

Unicum legyek és egyéb rovarok ellen. Alkalmazandó lovak és szarvasmarhánál, 1 liter ára 2 kor.

Amerikai állat táppor lovak, szarvasmarha, juhok és sertések számára 1/2 kiló 80 fillér, 1/1 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (50—100 kilóig külön ár).

Pöstyéni sertéspor (Boróka-liszt) emésztést szabályozó és vértisztító készítmény: 1/2 kiló 80 fillér, 1/1 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (80—100 kilóig külön árak).

Ragadós száj- és körömfájás elleni angol por 1/2 kiló 2 kor., 1/1 kiló 4 korona.

Megrendelhetők: 5% engedménnyel egyleti tagoknak az Állandó gépkiallításon Kolozsvárt, minden gyógyszerárban és nagyobb drogueriakban, valamint:

Fluid-gyár Pöstyénföldő.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(716.)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.“ TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ

Kérjük a negyedévi előfizetéseket beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
Vámvédelem a mezőgazdaságnak (.)	515
Állatorvosok gyűlése (=)	516
Belterjes és külterjes gazdálkodás. — b —	517
A takonykór elleni védekezés. Zanda József.	517
A „Peking“ kacsá. Krenedits Odön	519
Vegyes közlemények	519
Üzlet, forgalom	520
Hirdetések	

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI., Andrassy-ut 23. sz.

Ajánl és vesz:

biborherét, homok (szősös) bükkönyt (Vieia Villosa) őszi borsót, őszi bükkönyt, tavaszi repezét, őszi repezét, (káposztarepezét), csibehurt, mustármagot.

(28.)

Vámvédelem a mezőgazdaságnak.

(.) Könnyen megérthetjük azt a megütközést, a mit a német vámtarifajavaslatnak ki-pattanása a német közvéleményben okozott, könnyű szerrel megmagyarázhatjuk magunknak azt a rosszalást is, melyet a német agráriusok nyilvánítottak a rendkívüli módon fölemelt mezőgazdasági vámoknak az egész világgal ideje előtt való megösmertetése által. A „Stuttgarter Berichter“ csodálatosképen megeshetett indiskréciója föllebbentette a leplet a német vámtörékvésekről és az, amitől addig féltünk, mert valami szörnyűt sejtettünk alatta, a maga leplezetlen szörnyűségében legalább a sejtő félelemtől mentett meg. Legalább tudjuk, hányadán vagyunk, van időnk a védekező eljárást szervezni, nem kell hevenyészett fegyverekkel és közvetlen a harc előtt megállapított taktikával küzdenünk. Az autonom vámtarifa megállapítására összehívott magyar-osztrák bizottság a német vámtarifajavaslat nyilvánosságra jutásával elnapolta tárgyalásait, hogy most, mikor már magyar és osztrák, német és más külföldi, mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi vélemények alakultak ki, újra hozzákezdjen nagyfontosságú föladatahoz.

A mi érdekeinknek erős szövetségese a német közvéleménynek az a része, mely az agrártörékvésekben harcot lát az ipar és kereskedelem ellen, mely a mezőgazdasági vámok túlzott szándékú fölemelésében fenyegető veszélyt sejt a német ipari termelésre s a kiviteli kereskedelemre nézve. A szövetkezett német ipar és kereskedelem, a szocialista ipari munkások a katedra-szociálistákkal együtt, a Reichstag szociáldemokratái és liberálisai minden erejükből küzdenek az agráriusok, az »Ostelbische Funkerthum« vámtörékvései ellen. A kitűnően szervezett mezőgazdasági érdekképviseléssel szemben állnak a német ipar és kereskedelem hatalmas egyesületei és kamarái; agrár részről *Ruhland*, a fényes tehetségű vámpolitikus és a nem kevésbé kitűnő tudású *Lujo Brentano* vivják meg a harcot a tudományosság fegyverével népgyűlésekben, a napi sajtóban és röpiratokban egyaránt *Miquel*, az agráriusnak tartott pénzügyminiszter lemondott és meghalt; *Bülow* ról nem tudják, melyik pártnak őszinte híve; a császárbiznak az agráriusok is és azt mondják „ . . . a császár tudja, hogy az ő és házának sorsa a német mezőgazdaság jólétével, virágzásával szorosan össze van kapcsolva.“ Biznak benne az iparosok és kereskedők is, mert imperialisztikus törékvéseit csak az erős német ipar és virágzó kereskedelem valósíthatják meg. Óriási erők titáni mérkőzése ez. De mintha a

titánok egymás ellen, saját érdekeikért vívnák csak a csatát és nem az Olympus, nem a népjólét lenne az, a mit meghódítani akarnak.

Mert a német nép jóléte nem kívánhatja azt, hogy 34 millió iparos, kereskedő és munkás fogyasztása nagy mértékben megdráguljon, megélése jelentékenyen megnehezdedjék, mikor az egész mezőgazdasággal foglalkozó népesség csak 18 millió és mikor ebből a számból is nagy rész csak munkás, aki az éllelme minden részét csak vétel útján fődözheti. De nem kívánhatja a német ipari munkás a kapitalizmus erejének megnövekedését, hatalmának kiterjesztését sem, mert ez az ő ellenállóképességét támadja meg. Nehéz, fölötté nehéz lesz a német nép egyetemes jólétének érdekeit megvédeni az új kereskedelmi szerződések által. De ez csak a német nép nehéz kérdése, a mi minket csak távolról és csak akademiá érdekel, míg a kereskedelmi szerződésekben a mi helyzetünknek új alapjai is le lesznek téve s ezzel az új helyzettel nekünk a mi szempontunkból foglalkozni is elég gondot és föladatot ad.

Nálunk azonban más a helyzet. Ausztria lakossága ielerészben mezőgazdaságból él és maguk az osztrák agráriusok komolyan tiltakoznak az ellen, ha „iparállamnak“ nevezik Ausztriát. Magyarország meg épen agrárállam. Egészen nyilvánvaló, hogy a német támadás ellen mezőgazdaságunkat a vámvédelem minden eszközével meg kell védeni s ha ez a támadás el nem háriható, agressziv vámpolitikát kell követni a hozzánk nyersterményeket behozó országok ellenében. És még ha elháriható lenne is, akkor is át kell térnünk az agrárvámokra. Nálunk nem lehet félni a fogyasztás megdrágulásától, hiszen a lakosság kétharmada a mezőgazdaságból él s a mi mezőgazdasági munkásaink bérüket is természetben kapják ki, a termények értékének a védővámok által való megnövesztése őket nem terheli, sőt a fogyasztóképesség emelése mindenestire kedvezően és fejlesztően fog hatni az iparra és kereskedelemre is.

De pleonazmus lenne általánosan ösmert és kívánt dolgoknak nagy apparátussal való bebizonyítása. Hiszen Magyarországon ma nincs senki, legyen bármely körből, osztályból, foglalkozásnemből, pártból való, aki el nem ösmerné, hogy az új kereskedelmi szerződésekben a mezőgazdaságnak az eddiginél hathatósabb védelmet kell biztosítani. Gr. Károlyi Sándor Göncön; vagy Rubinek Gyula Uj-Aradon nem kívánhattak többet, mint a mennyit Nagy Ferenc államtitkár Kecskeméten, Hegedüs kereskedelmi miniszter Kolozsvárt kívántak és ígértek. Ho-

Legelőnyösebb

gabonaértékesítés.

Erotakarmányok.

Vegyőtiszta olajok és kenőcsök,
ponyvák, zsákok, szíjak, kőszenek; szóval minden
cséplési anyagok és gépek.

(532.)

Őszi vetőmagvak

legteljesebb napi áron való értékesítése.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Szőlővédekezési,

**esomagolási, szüretelési és
pinczegazdasági cikkek.**

gyan lehetne szó nálunk az új vámpolitika irányánál másról, mint a mezőgazdasági termékek legmesszebbmenő védelméről, mikor nemcsak a gazdasági, de az ipari és kereskedelmi érdekviseletek is azt kívánják. És ezt minden kétséget kizáróan konstatálta Hegedűs Sándor beszámoló beszédjében. Ime.

»A mezőgazdaságot most elsősorban a vám-kérdés édeklí; védelmet, nagyobb védelmet kívánunk mezőgazdasági terméceink. És, tisztelt polgártársaim, azok a jelentések, azok a szakvélemények, amelyeket én nem a földművesektől és nem a gazdáktól kértem, mert azokhoz hivatalos működésben nem fordulhatok ezen kérdésekben, hanem kértem az iparosoktól és kereskedőktől, első sorban nem azt mondják, hogy az ipar és kereskedelem érdekei kívánják ezt és azt a vámintézkedést, hanem előtérbe állítják a mezőgazdaság érdekét és a szakvélemények — majd később a közvélemény meg fogja ismerni — legvilágosabban ráutalnak arra, hogy a magyar mezőgazdasági érdekeket kell védelmezni és monarchiánk bízósát a magyar mezőgazdasági termékeknek kell biztosítani, éppen úgy, mint én a hazai iparnak a magyar piacot szeretném biztosítani.

Az összes kereskedelmi kamarák a budapesti, kolozsvári, marosvásárhelyi, stb. mind egyhangulag, többet mondok: a nagykereskedők külön testületei, hogy egyet idézzek: a Lloyd-testület, a hol azok a bizonyos tőzsdecemberek vannak, kik ellen gyakran annyi kifakadás van, ezen szakvéleményekben oly messze mennek a mezőgazdasági érdekek védelmében, hogy azt mondják, hogy, ha mezőgazdasági terméceinknek nem biztosítatik a közös vámterület, akkor azok értéküket veszítik.

És most, az autonóm vámtarifa tanácskozásai előtt Matlekovits Sándor, a kit agráriussággal vádolni soha senkinek sem jutott eszébe a ki a kereskedelemnek és az iparnak pronoszbirozott képviselője, a „Magyar Ipar“ legutóbbi számában a következőket mondja:

»A közgazdasági állapotok a világválság és az egyes nagy államok vámpolitikája következtében olyanok, hogy az osztrák-magyar vámterület az u. n. agrár-vámokat nem nélkülözheti. A magyar mezőgazdaság, mely évtizedek óta a külföldön biztos kelendősi piacot talált s melynek érdeke a szabad kereskedelemben nyert teljes kielégítést, a tengerentúli és keleti államok versenyre lépésével és még inkább Franciaország, Spanyolország és Németország elzárkózási vámpolitikájának következtében lassan-lassan kiszorult a külállamok piacairól. Mi sem természetesebb, hogy most, midőn a jövőben érvényesíthető vámtarifát megállapítják, a főkövetelmény a magyar közgazdaság és mezőgazdaság érdekében oly agrár-vámok megállapítása, melyek legalább az osztrák-magyar vámterület fogyasztását a magyar, vagy ha úgy tetszik, a magyar és az osztrák gazda számára biztosítsák.

Majd végül:

»A küzdelem, mely az autonóm vámtarifa megállapodásánál kifejlődik, tehát abban nyeri sajátságát, hogy a magyar érdek a mezőgazdasági vámok meghonosítását és az eddigieknek emelését követi, a nélkül, hogy aránylagos, vagy hasonló mértékű emeléseket az ipari védővámoknál kilátásba helyezhetne.

A magyar követelés azonban az osztrák-magyar vámterület nemzetközi helyzetében nyeri alapját, midőn irányelvül tüzi ki, hogy a gazdasági termékek, melyek eddig külföldön találtak piacukat, most, hogy a külföldről kiszorultak, a saját vámterületen találják azt a védelmet, melyet eddig az iparcikkek már élveztek; szóval, hogy most a ma-

gyar termékek nyerjék ugyanazt az előnyt, melyet az osztrák iparcikkek évtizedeken át élveztek. Az osztrák ipar pedig elégedjék meg azzal a védelemmel, mely neki évtizedek óta jár, és ne követelje, hogy új terhek nehezedjenek a vámterületnek különben is nagyon megadóztatott fogyasztóira akkor, mikor az osztrák ipar amugy is már kellően meg van védve a külföld ellen és nem az a baja, hogy a belföldön talál védtelen piacokra, hanem hogy tultermelését a vámterületen kívül nem tudja elhelyezni.

A küzdelem, mely most kezdődik, nehéz, a magyar álláspont közgazdasági és erkölcsi alapja azonban győzelmes eredményt ígér.

Az író személyének súlya, az általa képviselt irány ezáltal megnyilatkozott véleménye adja meg a cikknek jelentőségét. Azt a magyar iparosság és kereskedelem hivatalos véleményeként tekinthetjük.

És imé: a legfontosabb gazdasági kérdésben nálunk nincsenek érdekellentétek. Ami a magyar mezőgazdaságnak legfőbb kívánsága, azt kívánja a közgazdaság más két tényezője is és az ennek a más két tényezőnek a támogatásával fog győzelmesen beteljesülni. Nem a magyar kereskedők és iparosok ellenállásán fognak megakadni a mezőgazdasági vámtörékvések és nem fognak megtörni még az osztrák iparos körök ellenkező törekvésein sem. Erre biztosíték az egész magyar közgazdasági vélemény egyértelműsége és biztosíték, hogy ezt a véleményt a magyar kormány kitűnő tagjai is egyértelműen fogják védeni. Az ettől az akciótól eltérő minden más törekvés már csak az érdekellentétek felszítására, az érdekharc földidézésére vezethet. És sohasem volt több okunk ettől félni és óvakodni, mint most.

Állatorvosok gyűlése.

A Magyar Országos Állatorvos-Egyesület erdélyrészi osztálya f. hó 22-én tartotta második szakülését Kolozsvárra. Az osztály tagjai Brassó, Szeben, Háromszék, Udvarhely, Torda-Aranyos, Nagy-Küküllő, Szolnok-Doboka, Maros-Torda, Beszterce és Kolozsvármegyéből gyülekeztek össze, hogy megbeszéljék folyó ügyeiket és a szakszolgálat egyes ágazataiban észlelhető némely hiányokat.

Az ülésen Reich Albert ny. felügyelő elnökölt s megnyitó beszédében a gümöckőrra nézve a londoni kongresszuson felmerült nézeteltérésekre utalva, azon tapasztalatokra mutatott rá, melyek úgy hazánkban, mint más országokban a Koch állításai ellen szólnak és azok álláspontját erősítik, kik az állatok gümöckőrijának az emberekre való átszarmazását vallják. Felhívja ezekre a kartársak figyelmét és azon nézetének ad kifejezést, hogy különösen a húsvizsgálat terén továbbra is a legnagyobb figyelmet fejtsek ki ezzel a betegséggel szemben.

Végül fájdalmas részvétellel emlékezett meg Mihály Miklós váratlanul elhunyt felügyelőről, ki hazarészünk szülőtte volt s mint ügyünknek haláláig hű szószólója, jó kartárs, kiváló szakember és példás pontosságú hivatalnok méltán kiérdemelte azon általános részvételt, mely kartársai és fellebbvalói részéről sirjába kísérte. Indítványozza, hogy a közeledő halottak napján osztályunk nevében sirjára koszoru helyeztessék és özvegyének fájdalmas részvétünk tudomására hozassák.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után a titkár megtette jelentéseit a jegyzőkönyvben foglalt határozatok miként való elintézéséről. Bejelentette továbbá, hogy az osztálynak ez idő szerint 71 tagja van s hogy tagsági díjak címén a folyó évre 116 korona folyt be.

Ezek után Frischmann Mayer III. éves állatorvos tanfolyam hallgató kérése tárgyalatott, mely szerint Frischmann, tekintettel nyomott anyagi helyzetére 102 korona segélyt, illetőleg kölcsönt kér az osztálytól tanulmányainak folytathatása végett. Az osztály ilyen célokra alappal nem rendelkezik ugyan, de azért nem zárkozott el az illető kérése elől, hanem a megjelent tagok között gyűjtést indított, melynek rendjén 31 korona gyűlt be. Egyes tagok a vidéken még folytatják a gyűjtést, miáltal ha nem is teljesen, de részben segíteni vél az osztály a leendő kartárs sorsán.

Ugyanígy titkár előterjesztésére gyűjtést indítottott egyik elhunyt kartárs családja részére, melynek szomorú sorsát Kocourek felügyelő a Veterinárius f. évi 17-ik számában oly meghatározó közvetlenséggel ecsetelte. A rögtönös gyűjtés eredményeképpen 41 korona gyűlt össze, mely a nyomorba maradt család részére elküldetett. Az osztály tagjai erre a célra is folytatni fogják a gyűjtést.

Néhány apróbb ügy elintézése után a szakügyek tárgyalása kezdetett meg, melyek során először is a marhalevelek kezelése általános érdeklődést. Ez az ügy már az első szakülésen tanácskozás tárgyát képezte, újabban pedig Lövy Simon járási m. kir. állatorvos nyújtott be írásban egy indítványt, melynek célját a nagyobb rend és megbízhatóság behozatala képezi a marhalevelek községi kezelése körül. Többen hozzá szóltak ehhez az ügyhöz, esetelvén azon szabálytalanságokat, melyek itt nap nap után előfordulnak úgy a marhalevelek beszerzése, mint kiállításuk körül. Mindezek végeredményükben az állategészségügyi viszonyok rendezését nagy fokban gátolják, másrészt pedig a nagyközönség zaklatását és nem ritkán érzékeny károsodását okozzák.

Miután pedig ez a kérdés időközben a „Községi Közigazgatás“ című lapban is megbeszélés tárgyává tétetett és ott egyes községi jegyzők részéről konkrét javaslatok is tétettek, mielőtt az osztály állást foglalna és határozatait összegezné, szükségesnek mondatott ki a kérdés tüzetesebb tanulmányozása és az adatok összegyűjtése, mire-nézve három tagu bizottság küldetett ki azon megbízással, hogy a jövő szakülésen ezen tárgyban javaslatot terjesszen be.

Ezek után titkár ismertette a „Magyar Orsz. Állatorvos-Egyesület“ által hirdetett irodalmi pályázatot a jár. vár. és törvényhatósági m. kir. állatorvosok kiszállásának ügyében. A pályázati kérdés lényege az, hogy a m. kir. állatorvosok mindenkor kiszálljanak a helyszínére, mikor azt a bejelentett betegedési, vagy elhullási eset feltétlenül megköveteli, de ne szálljanak ki olyankor, mikor erre feltétlenül szükség nincsen stb. stb. Titkár felhívta kartársait, hogy ebben a kissé nehéz kérdésben, melyre csak a gyakorlat emberei adhatják meg a helyes feleletet, nyilvánítsák nézeteiket, hogy esetleg illetékes helyen is minél szőlesebb körből ismerjék meg a kérdéssel szemben való állásfoglalás nehézségeit, miután

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság

KOLOZSVÁR.

Alaptőke: 2.000.000 korona.

A bank elfogad betéteket takarékpénztári könyvekre, folyószámlára; azokat felmondás nélkül visszafizeti. Leszámlát váltókat, utalványokat, járadékokat, checkeket, líszorolt értékeket stb. Értékpapírokat és idegen penzemekeket elad és vásárol, előlegeket ad értékpapírokra, folyószámlán és előre meghatározott időre. Díjmentesen beválti szelvényeket és devizájai szelvények revizióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hitelleveleket, bármely külföldi pénzre. Rendelkezésre tart a felek saját zárt alatt tűz- és betörésmentes pénztárczák-rényeket. (Safe deposits). Nagyobb ládába csomagolt és a 60 percéjével ellátott ezüst- és aranyneműek, vagy más értéktárgyak külön e célra berendezett tűz- és betörésmentes szobában őrzötnék.

Mátyás- király- tér 32.

Magy. kir. szab. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

Mátyás- király- tér 32.

Üzleti órák délelőtt 1/2 9--12-ig, délután 3--5-ig.

közgazgatásunk szervezete mellett nehéz lesz itt a helyes utat megtalálni. Először *Biro Károly* helyettes felügyelő szót tüzetesen a kérdéshez és pontokba foglalt javaslatot tett, melynek tárgyalása során érdekes adatokat szolgáltatott a jelen volt tagok a m. kir. állatorvosok működésének akadályairól, melyek után határozatképen kimondatott, hogy ezt az ügyet több oldalról megvilágítva szükséges lesz valamelyik lapban egy cikk keretében tárgyalni, amit az E. G. jövő számában fogantatásunk is.

Az ülés következő tárgya *Zonda József* törvh. m. kir. állatorvos felolvasása volt a malleinozásról. A tanulságos és éljenséssel fogadott felolvasást lapunk más helyén közöljük.

(=)

Belterjes és külterjes gazdálkodás.

A „Deutsche Landwirtschaftliche Presse” egyik legutóbbi számában behatóan, tudományos és üzemi szempontból egyaránt alaposan és érdekesen foglalkozik ezzel az örökké aktuális és nálunk legkevésbé eldöntött kérdéssel. Érdekesnek és érdemesnek tartjuk ezt a tárgyat gazdáinkkal is megismertetni.

Hogy azt a kérdést: „belterjesen, vagy külterjesen gazdálkodjunk-e manapság?” megvitathassuk, mindenekelőtt világosan föl kell állítani a belterjes gazdálkodás lényegét a külterjessel szemben. A belterjes gazdálkodás a nyersjövedelem emelésével, a külterjes gazdálkodás az üzemi költségek csökkentésével akarunk egy célt, a lehető legnagyobb tiszta jövedelmet elérni. A nyersjövedelem fokozása tökéletesebb felszerelést, tehát nagyobb üzleti tőkét is igényel. Azt kell tehát a vizsgálat első tárgyává tenni, hogy a befektetés tényezői milyen mértékben hatnak a nyersjövedelem emelésére, illetőleg, hogy milyen mértékben szükségesek és ezek alapján dönthetjük majd el, hogy a belterjesebb, vagy külterjesebb gazdálkodás fog-e nagyobb járadékot hozni.

Természetesen a mezőgazdaság őseredeti állapotában abszolút külterjes volt. A legelőgazdálkodás, mely mezőgazdaságnak tulajdonképpen alig is tekinthető, fokozatosan engedett tért a földművelésnek, még pedig az első fokban csak annyira, hogy az újonnan keletkezett majorok, tanyák közvetlen közelében, körülötte levő telkeket vonta el. Lassacskán azután a növények bizonyos váltakozása jött létre és pedig olyanformán, hogy az említett telkeken a háromnyomásos gazdálkodást, a távolabbi földterületeken réti, gabona, de legnagyobb részben még mindig legelőgazdálkodást üznek. Ez a gazdálkodási mód persze változott a természetes és gazdasági viszonyok szerint. A háromnyomásos gazdálkodásban, — őszi, tavaszi vetés és ugar — a belterjesség felé vezető első lépésnek tekinthető a trágyázás rendszeresítése és a gyomok ellen való küzdelem. Évszázak kellettek ahhoz, míg az ezen gazdálkodási módban rejlő nagy hiányokat a kultúrtechnéknél kiküszöbölte a Schubart által meghonosított heretermesztés s az Anglia példája után behozott okszerű növényváltakozás. Eddig a fejlődési fokig a jószágot trágyagépnek tekintették, melynek rendeltetése az őszi és tavaszi növényeket trágyával ellátni. A takarmánynövények előtérbe nyomulásának momentumával a jószágállomány okosabb takarmányozása s a legelőterületek feltörése kö-

vetkezett be s a forgóba beosztott kapásnövénytermesztés a költséges ugartartás nélkül is nagyjában lehetővé teszi a talajnak gyomoktól való tisztántartását. Azok az elvek, melyek a racionális vetésforgóra nézve mértékadó, általában a belterjes gazdálkodásra is vonatkoznak. Mert még a szabad gazdálkodás is, mely sok intelligenciát és tőkét igényel, okszerű formájában ugyanolyan elvekhez igazodik.

A fejlődésnek főnebb vázolt történetében a külterjes gazdálkodásról a belterjes gazdálkodás felé való előretörésként ösmerhető föl. És miután ez a törekvés általánosan az utóbbi felé irányult, azt a legtöbb esetben célszerű gazdálkodási formának és haladásnak tarthatjuk. Ha a belterjes gazdálkodás még sem vált az általános gazdálkodási móddá, annak bizonyára voltak komoly akadályozó okai, melyeket megvizsgálni a legfontosabb, legérdekesebb feladat.

1. Milyen szerepük van az időjárási viszonyoknak s a talaj alkatának az üzemi belterjességre?

Az első szempont, melyből ezt a kérdést meg kell itélni, az, hogy az egyes vidékeken mennyi a csapadék, milyen a nedvességi állapot. Magyarország klimatikus helyzete annyiban megegyezik Németországgal, hogy az északi, a nyugati és a hegyes vidékek csapadékban dúsabbak, a keletiek s különösen az alföldiek csapadékban és vízben szegényebbek. A nagyobb csapadékmennyiség megengedi, hogy a talaj takarmánynövények által kihasználható legyen, lehetségessé teszi a növények változtatását s ez által az intenzív gazdálkodás a nyugati részekben nagyobb lehet, mint a szárazabb, melegebb nyári vidékeken. A belterjes gazdálkodás szempontjából a természeti viszonyok alapján az első tehát előnyben van a második fölött. De alkalmas eljárásokkal ezeket az előfeltételeket a szárazabb vidékeken is meg lehet szerezni s a vízhiányt egy bizonyos mértékben csökkenteni. Ilyen eljárások lehetnek:

- a) a talajnak szántás által való mélyítése;
- b) az altalajnak kihasználása mélyre nyúló gyökérzetű növények termesztéséről;
- c) a talaj víztartó képességének humuszszaporítással való fokozása által;
- d) kellő talajmunkálat által;
- e) olyan szerek használatával, melyek a talaj víztartó erejét növelik.

A talajnak szántás által való mélyítése csak addig vihető keresztül, amíg a nyers talaj a növényi táplálékra szükséges anyagokat kellő mennyiségben tartalmazza, de növényméregetől (televénysav, vasoxydul) ment marad. A bakteriologiai kísérletek eddigi eredménye e termelésre hivatott talajrétegek túlságos mélyítését nem tartja ajánlatosnak, mert az ez által elért nagyobb elzárása a levegőtől a talajbaktériumok életképességét teszi tönkre. A mélyszántás tehát humuszban — a baktériumok tenyésztalajában — aránylag gazdag talajt kíván, melynek egyben víztartó képessége is nagyobb, mint az egész könnyű homoktalajnak. Ha humuszgazdag talajokban is vízhiány van, akkor más szerekkel, mélygyökerű növényekkel, stb. lehet azt elenyésztetni. Ez által nemcsak az altalaj ásványi anyagainak fogják fölteni és fölhasználni a mélyebbre nyúló gyökerek, hanem vízben gazdagabb rétegekből a fölतालajba is fölviszik

a növények fejlődéséhez szükséges nedvességet. A herefélék is a mélygyökerű kultúr növényekhez tartoznak ugyan és sok gazda azt hiszi, hogy a herefélék termesztésével is eléri a nedvességnek az altalajból való följuttatását, de ha tekintetbe vesszük azt, hogy vízhiányban a here rosszul fejlődnek, gyökérzete sem fejlődik ki, el kell hogy essék az a föltevés, hogy a herefélék épp úgy megfelelnek ezirányú feladatunknak, mint más mélygyökerű növényeink.

A televény különösen könnyebb talajoknál fokozza a víz felszívó képességet és a víztartóképességet. A tömött agyagtalajt a humusz lazábbá, porhanyóbbá teszi és ezáltal a fölतालajréteg szárazságban sem keményedik olyan nagyon meg. Épp úgy, mint a televény gazdagításával, a jó talajmunkálattal is fokozzuk a növényeknek szükséges nedvesség megtartását. Mennél szemcsésebb, annál kevésbé víztartó a talaj. Különösen a fölतालajra kell tekintettel lenni, mert a víz annál kisebb mértékben száll a fölतालaj felé, ahol elpárolog, mennél nagyobbak annak hézagai. A vetés után előnyös a talajt meghengerezni és ezáltal a víznek a maghoz való jutását a föld összeállásának fokozása által elősegíteni, előnyös a víznek felszínre való szállását megnehezíteni; éppen azért a hengerezés hatását könnyű boronával való fogasolás által részben ellensúlyozni kell és mintegy izoláló réteget lehet előállítani. Éppen ilyen fontos a tarlót mindjárt az aratás után feltörni és a talajnak amugy is kis víztartalmát ezáltal megtartani.

Kisebb szerep jut a költségek nagysága miatt a talajnak különféle anyagokkal való nedvesség tartó képessége növelésének. Leginkább tekintetbe jöhet itt a homoktalajok márgázása.

(Folytatjuk.)

A takonykór elleni védekezés.

— Malleinozás. —

(Felolvasa *Zonda József* törvh. m. kir. állatorvos, az erdélyrészi állatorvosok II-ik szakülésén, Kolozsvárt folyó hó 22-én.)

Tisztelt kartárs urak! Az 1900. évi XVII. t.-c. életbeléptetése előtt a takonykóros lovakal való elbánás az 1888. évi VII. t.-c. és az ehhez kiadott 40000, s később a 4000 számú m. kir. földművelésügyi ministeri rendelet értelmében a hatósági állatorvosok hatáskörébe volt utalva.

A takonykóros ló kiirtásakor, vagy más alkalommal talált takonykórra, vagy takonykór fertőzésre gyanús állatoknak a betegség gyorsabb kiderítése céljából a 4000. sz. rendelet életbeléptetése után alkalmazni szokott malleinozás azonban jórészt az akkori kerületi állami állatorvosokra bízott.

Ebből kifolyólag a malleinozás után szükségessé vált teendőket és a hatóságok által életbeléptetni szükségesintézkedéseket is a kerületi állami állatorvos javaslata alapján léptette az I. foku hatóság életbe.

Az állatorvosok államosításával e viszony már megváltozott, most ezen fontos teendők legnagyobb része vagy talán egészben is a járási vagy városi m. kir. állatorvosokra lett ruházva.

Épen ezen változott viszonyból kifolyó indok vezérelt engem arra, hogy ezen összevetelünk alkalomkor a takonykór, illetőleg

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

 The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(698.)

a bőrféregkór esetében 1. a takonykóros, 2. a takonykórra gyanus, 3. takonykórfertőzésre gyanus állatoknak a malleinnel való kezelés körüli eljárást s az ezen állatokkal való elbánást választottam közös mindnyájunk megbeszélése tárgyául.

A fent jelzett változott viszonyból kifolyó indokkal távol legyen tőlem az, hogy ezzel azt akartam volna jelezni, hogy az államosítás előtt működő hatósági, városi, községi és közállatorvos urak előtt ezen eljárás ösmeretlen lett volna, hisz a fent idézett 4000. sz. miniszteri rendeletben terjedelmesen le van az írva.

Mindazonáltal én a saját gyakorlatomból, tapasztalatomból s a gyakorlati életben másoktól elerett és szerzett példákból tudom és állítom, hogy éppen a takonykórra gyanus és takonykór fertőzésre gyanus állatoknak a malleinozása és a malleinozás után az állatokkal való elbánás eseteiben szoktunk leginkább habozni, kételkedni. Ez tapasztalható leginkább a különböző felfogás, a gyors, biztos, határozott és egyöntetű eljárás helyett. Állításom igazolásául személyek említése nélkül felhozok néhány szabálytalanul végzett esetet. Így pl.:

Több állatorvos részéről láttam, hogy olyan esetben, midőn a takonykórra gyanus állat olyan községben találtatott, melyben a megelőző 60 napon belül a takonykór esete megállapítva nem volt, úgy a takonykórra gyanus, mint ennek társaságában levő, tehát csak feltételesen fertőzésre gyanus állatokról a nationálét is hiányosan tartalmazó jelentését az I. foku, vagy plane a II.-od foku hatóság útján terjesztette vagy szándékolta felterjesztetni a ministeriumhoz a malleinozás elrendelése végett, anélkül, hogy a miniszteri engedély nélkül a takonykórra gyanus állatot malleinozta volna, vagy a törvényhatósági m. kir. állatorvost arról értesítette volna.

Többek részéről láttam azt is, hogy a 60 napon belül elő nem forduló takonykór esetében a takonykórra gyanus állat kiirtását, ha az a malleinozásra tipikusan reagált is, az I. foku hatóságnál nem hozta javaslatba, hanem a kiirtás, vagy a 60 nap múlva újra malleinnel való kezelésének elrendelése iránt a ministeriumhoz tett fölterjesztést.

Mások ellenben azt tették, hogy a fertőzésre gyanus, s malleinre tipikusan reagált állatnak kiirtását hozták javaslatba az I. foku hatóságnál, de a kiirtott állat becsértéke a javaslatot tevő collega által lett megfizettetve, dacára annak, hogy a fertőzésre gyanus állat a kiirtás után tényleg rejtett takonykórban szenvedőnek találtatott.

Ezen felhozott példákból látható, hogy az eljárás nem mindig helyes és éppen nem egyöntetű közöttünk, mi mellett a takonykór jelenlétének gyorsabb felderítése, elfojtása, vagy a gyanu eloszlátása nagyon hosszú időt vesz igénybe.

Ily eljárás mellett a közérdek nagy kárára az óvintézkedésnek és forgalmi korlátozások is kellenél később lesznek életbe léptetve, vagy hatályon kívül helyezve.

Ezek előrebocsátása után megbeszélésünk tárgya az leendő, hogy hogyan járjunk el egyöntetűen és helyesen a takonykór föllépte, a takonykórra gyanus és a takonykór fertőzésre gyanus állatokkal a malleinozás eseteiben, s annak befejezte után minő elbánás alá kerüljenek a malleinozásra különböző fokban

reagált állatok és minő intézkedéseket kell javaslatba hoznunk az I. foku hatóságnál, továbbá, hogy mit kell tennünk a ministeriummal szemben.

I.

Takonykóros lóval való elbánás. Az idézett 4000 sz. rendelet 1. §. szerint, ha valamely állaton a takonykór, illetőleg a bőrféregkór jelenségeit észleli, vagy ezen betegséget csak gyanítja is a tulajdonos, s ha ezen gyanu alaposágánál a községi előjáróság is meggyőződést szerzett, köteles azt az I. foku hatóságnak és az 1900. évi XVII. t.-c. 12. §. a alapján a területen illetékes járási, vagy városi m. kir. állatorvosnak is azonnal bejelenteni.

Ha az I. foku hatóság által a helyszínre kiküldött j. v. városi m. kir. állatorvos a bejelentett állaton, vagy bármely más állaton a takonykórt kétségtelenül megállapítja, az I. foku hatóság kiküldöttjének jelenlétében és közbejöttével szabályszerű becslési eljárás mellett azonnal kiirtatja.

A kiirtott állatról „Felvételi jegyzőkönyv”-vet kell felvenni, melybe a talált tüneteket részletesen íe kell írni és a kórismét a becslési jegyzőkönyvbe is be kell vezetni.

Tehát takonykór határozott megállapítása esetében a malleinozásnak helye nincsen.

Fordulhat elő az az eset, hogy a takonykórt valamely helyen nem az ott illetékes m. kir. állatorvos, hanem más állatorvos állapítja meg, mely esetben ennek az állatorvosnak a takonykóros állat kiirtását elrendelhetni, a becslésnél ténylegesen résztvenni nem lehet, miután ezen tényleges funkció már olyan általános érdekű állategészségügyi igazgatást igényel, melyet csak az ott illetékes m. kir. állatorvos láthat el. Ilyen mindjárt a fellebbezés az I. foku hatóság határozatával szemben, vagy a becslés ellen.

Ily esetben teendője a nem állami, vagy állami, de az eset előfordulási helyén nem illetékes m. kir. állatorvosnak az, hogy az illetékes I. foku hatóságnak a takonykóros esetet bejelenteni, ki az illetékes járási, vagy városi m. kir. állatorvos vizsgálata és a takonykórnak ez által történt megállapítása után az állatot az előirt becslési eljárás mellett kiirtatja.

Ha az eljáró m. kir. állatorvos a kiirtott állat, vagy esetleg az elkobzott, megsemmisített tárgyak becslésénél a becsértéket tulajdonosnak találja, a tulbecslés ellen a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez fellebbezhet, mely fellebbezés az I. foku hatóság útján terjesztendő a miniszter urhoz.

Ellenben a kártalanítás kérdésében hozott I. foku határozat ellen, mely határozatot közölni kell az I. foku hatóságnak az érdekelt féllel és az eljáró m. kir. állatorvossal, az eljáró m. kir. állatorvos a határozat kézbesítésétől számítva 15 napon belül a II. foku hatósághoz fellebbezéssel élhet, mely fellebbezés hasonlólag az I. foku hatóság útján terjesztendő a II. foku hatósághoz.

Itt tartom szükségesnek megemlíteni azt, hogy a kártalanítás érdekében hozandó I. foku határozatot az I. foku hatóságnak magának kell meghoznia, nem pedig az állatorvosnak, mint az némely helyen gyakorlatban van.

Ha a takonykóros ló kiirtatott és a boncolás után is tényleg takonykórosnak bizonyult, a vele egy istállóban, udvaron álló, vagy esetleg vele más módon bizonyíthatólag érint-

kezett állatok, melyek vagy takonykórra, vagy csak fertőzésre gyanusak lehetnek, istálló zárlat alá helyezendők, mely intézkedést az I. foku hatóság teszi, az eljáró állatorvos javaslata alapján.

De találhat az állatorvos más alkalommal is oly állatot, melynél csak takonykórra gyanus tünetek vannak jelen.

Lássuk tehát ezen takonykórra gyanus és fertőzésre gyanus állatoknak a malleinozását és a malleinozás után az állatokkal való elbánást és a teendő intézkedéseket.

II.

Először nézzük azon esetet, a midőn a takonykórra gyanus állat oly községből származott, hol még a takonykór a 60 napon belül megállapítva nem volt.

Ha a m. kir. állatorvos működése közben takonykórra gyanus állatot talál és pedig oly községben, melyben megelőzőleg 60 napon belül takonykóros állat ki nem irtatott, illetőleg el nem hullott, ez esetben a talált takonykórra gyanus esetet, a takonykórra gyanus állatok és a fertőzött udvarok számának jelzése mellett a ministeriumhoz azonnal távirati úton bejelenti és az istálló, illetve az udvarzárlatot ezen gyanus és a vele együtt lévő állatokra elrendelteti, vagy sürgős esetben maga is elrendeli.

Az istálló, illetőleg az udvar zár alá helyezett takonykórra gyanus állatok közül azok az állatok, melyeknek kiirtásába az állat birtokosa kártalanítás igény nélkül beleegyezik, vagy azok az állatok, melyek nagyon lesoványodottak, tulságos mértékben elvannak csigázva stb. az I. foku hatóság által malleinozás előtt is, a 4000 sz. rendelet 6. §. a és c pontja alapján kiirtathók, illetőleg ezek kiirtását a hatóság elrendelheti.

Ha e hét pont alapján a zárlat alatt levő takonykórra gyanus állatok ki nem irtattak, továbbá teendője most már a j. v. városi m. kir. állatorvosnak az, hogy az ügy sörgőségénél fogva hivatalból, távirati úton a takonykóros gyanus állatok kora és száma szerint, megfelelő mennyiségű adag malleint rendel a m. kir. állami bakteriologia intézetből (Hungaria-út 244 sz. a.) és a takonykórra gyanus állatokat minden külön miniszteri megbízás és rendelet bevárása nélkül haladéktalanul malleinozi.

Ezen eljárás alól kivételt képeznek a tartásra kiadott katonai kincstári lovak és a bérbeadott állami ménék, melyek csakis előzetesen kikérendő miniszteri engedély alapján malleinozendők.

Ha a takonykórra gyanus állat a malleinre határozottan reagált, a malleinozás eredményének az I. foku hatósággal történt közlése után minden újabb miniszteri rendelet bevárása nélkül szabályszerű becslési eljárás mellett az I. foku hatóság vagy törvényes megbízottja jelenlétében azonnal kiirtandó.

Ha a takonykórra gyanus állat a malleinre határozatlanul reagált, a vele érintkezett más állatokkal együtt 60 napi istálló, illetve udvarzárlat alatt hagyandó, a malleinozás eredménye a ministeriumhoz felterjesztendő, ki a II.-szori malleinozást újra elrendelheti.

Ha a takonykórra gyanus állatok a malleinre éppen nem reagáltak és a nyomozat folyamán bebizonyítani lehetett, hogy ezen gyanus állatok más takonykóros állattal nem érintkeztek, a zárlatok azonnal feloldandók; ha

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLÍTÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részeinek állandó nagy raktára és javító műhelye.

Arumért 5 évig felelek. (529.)

Nagy raktár szőnyeg-, paplan-, pokróc- és mátrácokban! — Valódi Linoleum- és cocos szőnyeg.

SÁRGA KRISTÓF

Alapítotott: 1873.

fehérnemű és vászonraktára,

Alapítotott: 1873.

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca (Belközép) 3. szám.

Dus választék minden kivitelű divatos férfi- és női ingek-, alsó-nadrágok, gallérok, kezek-, nyakkenők- és harisnyákban. Valódi francia színes és színes lenbátiszta zsebkendők.

Különlegességek: színes á-jour

kávés-teríték- és asztalterítők-, goblin ág- és asztalterítők-, csipke-, gyapju- és chenil-függönyök-, pamlag-szőnyegekből.

Újonszülettek részére garmiturák, paplanok, mátrácok- és koosl-takarók.

Nagy választék butorszövetek és szőnyegekből.

Elváltat kiházásitást vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérneműek pontos elkészítését, kitérő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik.

Valódi késmárki lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron alól kapható.

Bagosy és Társa építőmester

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkálatok, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

(531.)

pedig a nyomozat folyamán megállapítható volt az, hogy a takonykórra gyanus állatok más takonykóros állatokkal érintkeztek, úgy csak azon esetben oldhatók fel a zárlat alól, ha azt a miniszterium elrendeli. Ha a takonykórra gyanus állatok a malleinre határozottan reagáltak s a malleinezés után kiirtattak s a boncolás után is tényleg takonykórosan szenvednek tslátatott, akkor az ezen állatokkal bebizonyíthatólag bármilyen módon érintkezett más állatok, mint fertőzésre gyanusak 60 napi zárlat alatt maradnak. Ha ellenben a takonykórra gyanus állat a boncolás után nem találtatott takonykórosan szenvedőnek, úgy a gyanus állat feltalálásakor a nyomozat folyamán zárlat alá helyezve volt fertőzésre gyanus állatok a zárlat alól azonnal feloldandók.

Ha a malleinezett takonykórra gyanus állat a határozott reactio alapján kiirtatott és a boncolás után is csupán takonykórra gyanusnak találtatott, illetőleg ha az eljáró állatorvos a kórismét biztosan megállapítani nem tudja, ez esetben a gyanus szervek a budapesti m. kir. állatorvosi főiskolához még abban az esetben is felküldendők, habár a tulajdonos a felülvizsgálatot nem kívánja, avagy az esetleg jelenlevő más állatorvosok között nézeteltérés nem forog fenn.

Ez esetben csak az állatorvosi főiskola által megállapított kórisméhez képest fog az eljáró hatóság az óvintézkedések továbbfentartása vagy hatályon kívül helyezése iránt, vagy a kártalanítás tekintetében határozni.

(Folytatjuk.)

A „Peking“ kacsa.

A menyei birodalomból már sok hasznos dolog származott hozzánk s így a többek között — mint neve is mutatja — a „Peking“ kacsa, melyet a 70-es évek elején hoztak be először Európába az angolok; de nemcsak Angliában, hanem a kontinens többi tartományában is csakhamar elterjedt, különös jó fajta; mert hiszen hizott állapotban gyakran a hét kilogrammot is meghaladja, a mely súly még libánál is nagyon elfogadható.

Alakja is inkább ludra, mint kacsára emlékeztet s azonnal felismerhető többi fajtárai között, kunkorodott tollsávjával, mely a nyaktól a fark tövéig huzódig végig a háton s maga a fark is csupa kunkorodott tollazatból áll; a mely farktollak alakja és nagysága egyszerűs mint e faj nemének is igen jellemző és könnyű ismertető jele.

Az állat állása feltűnően egyenes, úgy, hogy tartása a büszkeség benyomását teszi. Hosszú nyaka, hirtelen lefelé eső háta, szinte függőleges állást kölcsönöz neki s lógó, nehéz teste majdnem a földet söpri.

Behozatalukkor igen jó hírnév előzte meg őket, úgy jó tojó, mint tenyészképességükre vonatkozólag, s különösen gyors növekedésük s könnyű hizlalásukat dicsérték. És tényleg, az új egyenlő viszonyok között is csakhamar beigazolták mindeme jótulajdonságokat, elannyira, hogy ma már igen nagy elterjedtségnek örvendenek földrészünkön s régi elfajzott kacsafajainkat is nagy részt megnesesítették.

Csak nálunk, Magyarországon és Erdélyben vagyunk e téren is hátramaradva, mint a baromfitenyésztés terén egyáltalán s melegen üdvözlünk minden legkisebbke mozgalmat is, a mely e részben megindul s nemesebb álla-

tokkal népesíti be baromfi udvarainkat és annak állományát versenyképessé teszi.

A nemes szárnyasok között bizonyára az első helyek egyikét foglalja el a „Peking“ kacsa faj, a melylyel csak egy, a legújabb faj, úgynevezett „indiai kacsa“ állhatja ki a versenyt, de korántsem minden tekintetben! Hiszen a Peking faj egyik legkiválóbb, megbecsülhetetlen tulajdonsága már magában az, hogy nem csupán vízpus vidékeken tenyésztendő. Kevés helyet, kevés vizet igényel; a helyett a fűdús réteken való legelést szereti s a vizre nézve megelégszik egy nagyobb edényvel, hogy abban napjában egyszer megfürdhessék. Nagyobb vizet, folyókat, tavakat csak arra szolgálnának neki, hogy bennük kénye kedve szerint keresgélhessen táplálék után; de előnyére nem válnak, mert a vízi táplálék nincs húsára kedvező befolyással s az angol tenyésztők határozottan állítják, hogy a piacra szánt kacsának, melytől a vizet lehetőleg megvonták: sokkal izletesebb a húsa, mint azé, a mely reggeltől-estig a vízben lubikolt.

A tojó igen szorgalmasan tojik, szívesen ül s tojásait négy hét alatt kikölti s a faj edzettsége folytán, a kis kacsák felnevelése nehézséggel sem jár. Táplálékukat sem kell különös figyelemmel megválogatnunk, mert hiszen minden megehetőt megesznek, a mi csőrüknek útjába vetődik s e mellett csak nagy ritkán fordul elő közöttük szörványos betegedés.

De nem csak tojásban s izletes pecsenyében fizetnek dúsán a gazdának, hanem tollazatban is sokkal kiadóbbak az egyéb fajú kacsáknál, mert sok melléktolluk van, kivált a háton és a farrészekben. Tollnemüje egész testén sűrű, tömött és hófehér, csak a sáros, piszkos víz és a sok napsugár hatása kölcsönöz a vakító fehérségű tollaknak némi sárgás lehelletet, a mely ha vitzől származott, úgy tiszta vízben, ha pedig naptól, akkor öszszel, télen és tavasszal magától elmúlik.

A „Peking“ kacsa hosszú, naracs-színű csőrén, — melynek színe megegyezik a feltűnően rövid, de erőteljes lábak színével, — időközönként változások állanak be, a meny nyiben apró, fekete foltok keletkeznek rajta; ezeken tehát nem kell megijedni, nem betegségnak nyomai azok, hanem a fajnak sajátossága.

Összemérve mind a felsorolt előnyöket más fajok hátrányaival, be kell látnunk, hogy ez idő szerint a „Peking“-nél jobb kacsafajunk nincs s nem is ajánlhatjuk eléggé gazdáinknak, de különösen baromfitenyésztőinknek, hogy ne mulasszák el e fajta tenyészállatokat, vagy legalább is kiköltésre kész tojások beszerzését, annál is inkább, mert az aránylag nem sok költségbe kerül.

Kredits Ödön.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden száma legkésőbb esütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Egán Ede.** A mezőgazdaság ügyének erős, tevékeny, lelkes munkását vesztítettük el benne. Egész életét a fáradságot nem ösmerő munka jellemzi, kezdeményező, vállalkozó kedve, sokoldalú kép-

zettsége, agitatórius szelleme, hatalmas munkaképessége sok új eszmét hozott fölszínre, sok jó intézmény meghonosításán fáradozott. Az állattenyésztés volt az a mezőgazdasági ág, melyben legjobb erőit kifejtette. Mint kiváló gazda, mint országos tejjgazdasági felügyelő, példával is, tettel is sokat tett a szarvasmarhatenyésztés, a tejjgazdaság föllendítésére. A havasi gazdálkodás kiterjesztése volt ideálja s ennek érdekében óriási lelkesedéssel folyton és mindennütt agitált. Az erdélyi gazdák 1887-iki vándorgyűlésén Erdély marhatenyésztési viszonyairól, tekintettel a tejjgazdaságra, az Erdélyi Gazdasági Egylet állatkiállítási szakosztályának 1889-iki közgyűlésén az erdélyi szarvasmarhatenyésztés földadatairól tartott előadásokat. Legutóbb, mintegy két év óta mint a földmivelésügyi miniszter kormánybiztosa a ruthén hegyvidéken igyekezett eszméit megvalósítani s a ruthén népen segíteni. Férfikora teljében, ebben a működésében ragadta el a hirtelen, váratlanul jött halál. A tevékeny agy megszünt működni, a munkás kar örökre lehanyatlott, s mi egy erős lelkű és izmos karú munkással lettünk szegényebbek.

— **Darányi miniszter diszpolgársága.** Fogaras város, a mely *Darányi* földmivelésügyi minisztert diszpolgárjává választotta, küldöttség által e hó 21-én küldötte fel a miniszternek a város és az ottani gazdasági egyesület pompás kiállítású diszpolgári oklevelét. Az oklevél átadásakor *Mikszáth* Kálmán volt országgy. képviselő üdvözölte szép beszéddel a minisztert, ünnepeelve őt, mint a magyar föld atyját.

— **Uj gazdasági egyesület Kis-Küküllő vármegyében.** Hogy fáradhatatlan, önzetlen, céltudatos munkásság még a szűk keretekben is, még kisebb eszközökkel is milyen eredményeket képes elérni, arra példa a kis küküllői gazdabizottságnak hét év alatt a mezőgazdaság terén elért eredményei. Ez alatt az idő alatt e vármegye közigazdasági és speciel mezőgazdasági ügyei rohamos fejlődésnek indultak. A gazdabizottság két állami, összesen 28 holdas szőlőjtvány telep létesítését kezdeményezte, a szénkénegezés népszerűsítésére szénkénegraktárt állítottatott föl, 8 holdas mintaszerű faiskolát és 18 holdas kosárfűz-telepet állítottatott be és a vármegye közútait gyümölcsfákkal ültettette be. Állattenyésztési alap létesítésére járt közbe, népies előadásokat rendezett, mintagazdaságot, amerikai szőlőtelepet és sok más üdvös intézményt teremtett. A bizottság élén *Sándor János* főispán állt s az ő kiváló egyénisége, soha sem lankadó munkássága és alkotó szelleme fűződik mindahoz, ami a mezőgazdaság érdekében ott történt. Ő most elérkezettnek látta az időt arra, hogy mindezen gazdasági tevékenység még szélesebb alapokra fektetessék és maga a gazdasági egyesület, mint a társadalmi önkormányzatnak és különösen a gazdasági életnek leghivatottabb faktora, vegye át a vármegyei közigazdasági élet vezetését és a már létesített intézmények tovább fejlesztését. E célból lett összehívva folyó hó 21-ére a vármegye

A Zalathnai kénkovand

ipar részvénytársaság

Brassói kénsav- és műtrágya-gyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű műtrágyáit

a t. e. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q.-án alóli megrendelést legcélszerűbb az „Erd. Gazd. Egylet“ raktárához intézni. —

Árajánlatokkal készséggel szolgál a KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szm.

(502.)

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.

Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,

ugyszintén azoknak jótállás mellett való lerakását. Továbbá bármilyen épület-asztalos munkát és teljes butorberendezéseket a legolcsóbb árak és jótállás mellett. (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,

Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányu és importált Rumok, világhírű Puncs-szesz és a legfinomabb likörök kaphatók a gyár üzlet-helyiségében, valamint minden helybeli és vidéki elsőrangú fűszer és csemege kereskedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak ajánljuk helybeli márványipar vállalatunkat. Elvállalunk minden e szakmába vágó munkát, de különösen butorokhoz szükséges márványlapokat, magyar, francia, belga, olasz és szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. — Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat. Földy Antal utóda Kolozsvárt, Ferencz József-út 58. szám. (475.)

gazdasági egyesület alakuló gyűlése, melyen a vármegye gazdaközönségének egész intelligenciája és a kisgazdák közül is számosan vettek részt s az egyesület meg is alakult és megalakította az új tisztikart. Elnök: Sándor János főispán lett. Helyettes elnök: Csató Gábor alispán, alelnökök: Pekri Sándor és K. Nagy Pál földbirtokosok, főtitkár: Dr. Boér Elek, titkár: Rádiger Béla. Járásai igazgatók: Gyárfás Károly, Horváth Ákos főszolgabírák, Potsa Bertalan és Szántner Lajos birtokosok. Megalakult a 35 tagu választmány is, melynek hivatása leendő az ügyek állandó vezetése. A gyűlés hálás és bizalomteljes sürgönyben üdvözölte Darányi Ignác minisztert, aki az egész ország és K. Küküllő vármegye mezőgazdaságáért olyan sokat tett. Szívünk melegevel üdvözöljük az új egyesületet. Hazarészünknek a legfontosabb érdeke az, hogy a gazdákkal küzdjön a gazdák jólétéért. Összefogva, munkálkodva.

— **Mémlövésár.** A földmivelésügyi kormány kiküldöttjei f. hó 25-én szemlélték meg az eladásra bejelentett tenyészméneket Kolozsvárt. Nyolc tenyésztő 14 méncsköt állított elő, de a bevásárlással megbizottak egyet sem találtak alkalmasnak. Ez mindenestre elszomorító eredmény, mely egyebek mellett lótenyésztésünk hanyatlását jelenti, még pedig azon a ponton, a honnan annak fellendülését leginkább várhatnánk — a méneses tenyészteknél. Lehet ugyan, hogy a bevásárló bizottság, talán felsőbb utasításra, úgy szabta meg igényeit, hogy annak megfelelő anyagot nehéz is lenne előállítani. Kitartással és szakértelemmel azonban még ezek az igények is elérhetők.

— **Magyarország komlótermésének állásáról,** 1901. szeptember hó 24-én. Komlótermésünk szedése még a legkésőbbi érésű kertjeinkben is befejeztetett, sőt a termés $\frac{3}{4}$ -ede annyira száradt, hogy már zsákolva is van. Az erdélyi részeken némely helyen jeges vihar tett 10-15%-nyi kárt, mégis a kat. holdankénti átlagtermés 550 kg. lett s a minőség is 80%-ban nagyon jó. A síkföldi komlósok termése 430-440 kg. átlagban helyenként éréskor a szárazság kissé túlértelme. A Dunántúl leggyengébben sikerült az átlagtermés, mert a tavasz nagyon változó volt; a Felföldön valamivel jobb eredményt értek el. A termésreménység az, hogy az ország összes komlóterületén 2500-2600 q. komlótermés várható. A termésnek 35-45%-a eddig körülbelül el van adva. És pedig a Dunántúlon s helyenként az Alföldön 200-200 koronával vették, Erdély korai termését 150-160 koronán, utóbb már csak 130-150 koronát bírtak elérni. Az ár alakulás iránya mai napig súlyedő.

— **Komló- és sörárpa kiállítás.** Az Országos Magyar Gazdasági Egylet Budapesten október hó 1-én, az országos gazdasági múzeum (Kerepesi-út) csarnokában komló- és sörárpa-kiállítást rendez. Mint halljuk, míg erdélyi árpát alig küldtek fel, addig a kiállítási komlók 50%-a erdélyi eredetű, bár számos termelőnk ismét nem vett részt a kiállításon. Körünkben a jury munkálataiban Imre Lajos illyefalvi termelő és Csézer Lajos komlótermelési tanár vesznek részt. Utóbbi révünkön kéri tudatni a komlótermelőket, hogy e hó végén 6 heti szabadságra utazik el Kolozsvárról.

— **A kolozsmonostori (kolozsvári) gazdasági tanintézet** 1901-1902. tanév téli fél-

évére a beiratások október hó 1-8-ig történnek. **Felvételi feltételek:** 16 éves kor, VI. gimnáziumi, VI. reáliskolai vagy VI. polgári iskolai osztály végzése (a polgári iskolai bizonyítvány általános „jó” eredményt kell, hogy tanúsítson.) A kik érettségi bizonyítvánnyal bírnak és legalább egy évi gazdasági gyakorlatot tudnak bizonyítani, miniszteri engedéllyel azonnal a II-ik tanévre vehetők fel. Nagykorú férfiak, avagy főiskolák hallgatói vendéghallgatók gyanánt vehetők fel és oklevelet is kaphatnak az előirt feltételek mellett. A beíratásra személyesen kell megjelenni, a ki ebben akadályozva van, az igazgatóságához címzett levélben kell, hogy kérje a felvételt. Az iskolai bizonyítványon kívül felvételkor bemutatandó a keresztlevél és az újraoltási bizonyítvány. Október hó 8-án túl 20-ig az igazgatóságához intézendő folyamodással történhetik a felvétel, ezen időn túl október 31-ig a földmivelésügyi m. kir. Minister urhoz kell folyamodni felvételért. Beíratáshoz fizetendő díjak: tandíj 20 kor., biztosíték 10 k., olvasókönyv 4 k., segélyegylet 1 kor., kertészeti eszközök 8 kor., tankönyvek 16 kor., lecke-könyv és bélyegre 90 fill. (Új belépők esetleg tüdőző zubbonyra 16 kor.) A vendéghallgatók a szabályzatban előirt látogatási díjat (tantárgyanként 8 kor.) fizetik. Bármely egyéb kérdésre készséggel ad felvilágosítást a tanintézet igazgatósága.

— **A dohány égő képessége.** Darányi földmivelésügyi miniszter rendeletére Kerely Kálmán, a debreceni kísérleti állomás vezetője kísérletet folytatott annak megállapítására, mely dohányfajtáknak minő műtrágyázás kell, hogy égőképességük és finomságuk fokoztassék. A martellin és szuperfoszfáttal kombinált trágyákkal végzett kísérletekkel értek el ez évben is meglepő eredményt, egy új trágyával, a jadoc-val is végzett az állomás kísérleteket, mely a dohánynak erősebb fejlődésére mutatkozott sikeresnek.

— **A székely sóstavak.** Darányi földmivelésügyi miniszter dr. Kalocsinszky József geológust, a földtani állomás egyik tagját kiküldötte Erdélybe, hogy a szovatai Medve és Mogyorósi tavak hőfokát és azt az érdekes természeti tüneményt vizsgálja meg, hogy mi az oka e sóstavak folytonos hőemelkedésének. A nevezett tavak felszínükön 15-20 C fok, másfélméterre 71 C. hőfokuk s azon alul teljesen hideg. A kiküldött geológus jelentését most teszi meg a földmivelésügyi miniszternek.

— **Marosvásárhelyi lókiállítás.** Hetek óta dolgozott fáradhatatlanul Gr. Toldalagi László elnök és Erődy Sándor titkár, a M. Torda megyei lótenyésztési bizottság két lelkes tisztviselője, hogy az eddig Maros-Torda megyében eléggé elhanyagolt lótenyésztés ügyét a folyó hó 21-ikén tartott lókiállítás sikere által egy lépéssel előbbre vigyék. A lelkes, kitartó és céltudatos munkának meg is lett a kellő eredménye. A kiállítók nagy számban vettek részt s a bemutatott anyag is a reményen felül jónak bizonyult. Tekintettel arra, hogy e téren M. Torda megyében ez volt az első nagyobb akció, a dolog rendszeres tovább fejlesztésétől sok, szép eredményt várhatunk. Ezuttal csikós kancák és kanca csikók részére volt a kiállítás rendezve.

— **Háztartás.** Kürthy Emilné szerkesztésében és az Athenaeum r.-t. kiadásában havonként 3-szor megjelenő „Háztartás” a magyar gazdasszonyoknak egyetlen magyar lapja, mely

a háztartás minden ágában utbaigazítást ad, helyi-közzel képekkel magyarázva. A „Háztartás” bő szépirodalmi részét irodalmunk legkiválóbb művelői szerkesztik. Költemények, elbeszélések a legjobb írók tollából élénkítik a „Háztartás” tartalmát, és a mi szintén igen nagy érdeklődésre számít: a divat is szóhoz jut írásban és képen, ennek a maga nemében egyetlen lapnak a hasábjain. A „Háztartás” gyönyörű színes borítékban jelenik meg és előfizetési ára $\frac{1}{4}$ évre 4 korona. Mutatványszámot küld ingyen a kiadóhivatal: Budapest, Kerepesi-út 54. sz.

— **A „Magyar Nemzet”,** melynek főszerkesztője Fókai Mór és Beksics Gusztáv, felelős szerkesztője Adorján Sándor, azt a kiszámíthatatlan előnyt nyújtja olvasóinak, hogy 12 órával előzi meg az összes fővárosi napilapokat s ugyanakkor, a midőn itt a fővárosban a reggeli lapokat olvasni kezdik, a „Magyar Nemzet” már az ország legtávolibb vidékein is elmondja a tegnapi összes eseményeit. A „Magyar Nemzet”-et már az esti vonatok röpitik a szó szoros értelmében a Kárpátoktól az Adriáig s dacára annak, hogy már este 6 órakor jelenik meg, mindent tud és mindent közöl, amit a többi lapok csak másnap reggel hoznak. És mégis a „Magyar Nemzet” a legolcsóbb napilap nemcsak nálunk, hanem az egész kontinensen. Husz, huszonnégy oldalon jelenik meg rendszeresen és előfizetési ára egy óra mégis csak 2 korona. Mutatványszám 6 napig ingyen. Cím: „Magyar Nemzet” kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-út 54. sz.

— **Tudomásul.** A gazdaközönség és lapunk olvasóinak tudomására hozzuk, hogy lapunk technikai intézete, a *Gámán örökös nyomdája* f. évi október hó 1-étől kezdődőleg a Kossuth-Lajos utcába, a volt Unitárius Kollegium épületébe helyeztetett át és teljesen új anyagokkal és új gépekkel bővítetett ki.

ÜZLET, FORGALOM.**Budapesti gabonatözsde.****I. Készárnyület.**

Szept. 26.

Buza 7.95-8.17 $\frac{1}{2}$. Rozs 6.50-6.65 K. Takarmány-árpa 5.80-6.00. Zab 6.40-6.80 K. Tengeri 5.10-5.17 korona.

II. Határidőüzlet.

Az üzlet irányzata ma is kellemes maradt. A malmok élénk vetélkedve szilárdítólág hat s már a tegnapi délutáni üzletben is érvényesült eme befolyás, mely ma folytatódott. A spekuláció fedezési vételeket eszközöl s a bianco-eladók is sietnek még a felmondások megkezdése előtt kötelezettségeiket vagy visszaváltani vagy áprilissal helyettesíteni. Az árfolyamokban azonban különös emóció nem mutatkozik s az egáz emelkedés 2-3 fillér keretén belül marad meg. Manapság azonban ezzel is beérik s örülnek, hogy legalább visszaesés nincs, habár a spekuláció nagyobb része át van hatva attól, hogy az októberi terminus elmultával a hozatalok gyengülni s az üzlet szilárdulása gyorsabb tempóban fog haladni.

A búzán kívül a többi cikkek is néhány fillérrel javultak s áprilisi zab favorizálva marad.

A készárpuiacon a kínálat mérsékelte volt, habár a malmok, melyek tegnapi délután is nagyobb tételeket vásároltak, ma valamivel tartózkodóbbak voltak. Az árak ugyancsak 5 fillérig emelkedtek.

Esti zárulat. Buza áprilista 8.23-8.24 korona. 1901. októberre 7.79-7.80 korona. — Rozs októberre 6.72-6.73 kor. — Zab 1901. októberre 5.13-6.14. Tengeri 1902. májusra 6.98-6.99.

Budapesti állatvásár. Szept. 26.

Felhajtás: *Vágómarhából*: 1914 darab ebből magy. ököi 1096, magy. tehén 621, szerbiai —. Árak 100 kg.-ként magy. hizott ököknél 50—57; 56—60; 62—70 kor.; tarka hizott ököknél 42—70 kor.-ig; tehénnél 36—52 kor.-ig; növendékmarhánál 40—62 kor.-ig a minőség szerint. Változatlan felhajtás mellett az irányzat általában lanya volt. Jöminőségek árai szilárdak maradtak, míg ellenben silánz minőségek csakis nypmott áron voltak eladhatók. Az üzletmenetet nagyban befolyasolja az a körülmény, hogy a szerb vesztegvasáron eladásra került 1166 darab marha, melyekből 938 drb csupán a helybeli fogyasztásra a napi árhoz képest 4 koronával olcsóbban lett eladva métermázsánként, mintha a szabad vásáron állottak volna, dacára annak, hogy nagyjából jöminőségük voltak felhajtva. Jármas ökrök és bivalyokra az üzlet élénk; fejős tehének 10—20 koronával olcsóbbak voltak.

Igás-ökök 56 darab 700—760 kor. páronként. Fejős-tehén 185 drb. 140—210 és bonyhádi 220—330 kor. darabonként. — *Borjú-vásárra* került 763 darab 40—60 és 64—78 fill. árban kg.-ként minőség szerint.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölesönöket nyújt és **BETÉTRE 5 1/2 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

Magyar Jelzálog-Hielbank

Képviselesége Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélkölesönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50

évi törlesztéssel 5 százalék.

nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléki évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölesönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrezi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfai adnak véleményét. (1.)

A bank képviseleségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyeresémenykötvények

Sárga János

ékszerész és órász, Kolozsvártt, Wesselényi Miklós-utca 11. sz.

Nagy raktárt tart mindennemű arany, ezüst és drágakő ékszerekből Arany, ezüst, acél, nikkal fali és ébresztő órákból. Készít új ékszereket a legszebb kivitelben, valamint ékszer és óra javításokat pontosan. (557.)

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

Részletfizetésre kedvező feltételek mellett.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

HIRDETÉSEK.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)

a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

ezelőtt Pfanhauser A.

Iroda: Budapest, V., Báthory-utca 4.

Szár: Budapest, V., Petneházy-utca 6/8.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálatunk.

(546.)

Eredeti Singer-varrógépek

mindenféle házi, házi ipari és gyártási célokra a legajánlatosabbak.

Minden varrási célra szállítunk különleges, kitünően berendezett, nagy szolgáltatási képességű és tartósságu gépeket, a melyeknek alkalmazása az egyes cikkek előállításai költségeit nagy mérvben leszállítja.

Különösen ajánljuk a gazdaközönségnek zsáktömő- és zsákfellező gépeinket, a mely a gazdasági kiállításon működésben is látható.

Szállítunk erőhajtányokat és villanymotorokat kizárólag varrógéphajtásra berendezve.

Tovább elárúsítók tőlünk gépet eladásra nem kapnak!

(706.)

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

Földbirtokokra,

városi modern házakra törlesztéses kölcsönök legelőnyösebben és leggyorsabban kaphatók. Elsőrendű ajánlatok községekétől, egyháztól és birtokosoktól Erdélyből is. Cím: GÁSZTMÁN SAMU banküzlete BUDAPEST, V., Lipót-körút 30. (703.)

Gazdák figyelmébe ajánlom

az általam feltalált és készített új rendszerű szabadalmazott

Heremag- és terménytisztító rostáimat.

Kitüntetve: Az „O. M. G. E.“ által 1898. évben Szolonokon rendezett tisztítógép versenyen

I. díj, állami aranyéremmel.

Minden szemes termény súly és nagyság szerinti szétválasztásához heremagvak arankamentesítéséhez, vetőmagkészítéshez követelményeknek megfelelnek.

Érdeklődőknek részletes ismertetést és árjegyzéket bérmentve küldök.

Behán Sámuel

rosta készítő, a 13413. sz. szabadalom tulajdonosa

Szarvas, (Békésmegye). (725.)

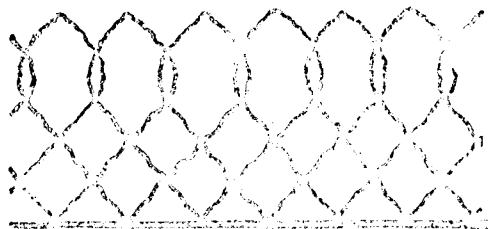
LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövő-fonát és szita-aru gyára

KOLOZSVÁRT, Egyletem-utca 12. szám.

Telefon 433.

Ajánlja minden a székely város munkáit, úgy mint: kertek erdők, vadak erdők, szőlők, árnyékos, a t. bekerítéshez való Gép-sodrony fonatart, mely a t. udvarok formattal való bevonását; pincze, padló, felső világi

magtár és élőkamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szem, kocsz, kavics válogatásához; szikraforgók gépekhez. Zöldre festett légy szövét, szelelő és löherrosták. Backer-féle rosták és egyébféle hasznalatra vas, réz és ezüstszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, acél tüskés sodrony-kertek a. a. t. bekerítésre. Különféle minőségű, bekerítésre foglalt rosták és szítók, ruanyos árnybetétek (matricza), sodrony-láb-tüplők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálok. (739.)

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-u.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbéllyel mellékelte.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Tümpéldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Állást keres

gazdasági tanintézetet végzett nős, ev. ref. vallású, katonamentes, 39 éves gazdatiszt; 15 évi praxissal és kitünő bizonyítványokkal. Állását bármikor elfogadhatja. Czim a kiadóhivatalban.

(707.)

Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Gazdatiszt, 36 éves, nőtlen szakképzett, erélyes, őszre állást óhajt változtatni. Czime R. B. alatt a kiadóban.

(1008.)

Gazdatiszt,

Nős, 39 éves, róm. kath., 22 évi kitünő gyakorlattal úgy a kül, mint a belgazdaságban állattenyésztés, tehenészet, hizlalás körül teljesen jártas, jó bizonyítványai vannak, jó referenciákkal rendelkezik, beszél magyar, német, román nyelvet jól, szerb és tót nyelvet keveset. Fáradhatatlan szorgalmú, erélyes, 6 év óta egy 2000 holdas gazdaságot önállóan kezel, birtok bérbe adása végett mielőbbi belépésre állást keres Czim a kiadó hivatalban.

(728.)

(543.)

Hantz Sándor

könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa, Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló ízléssel tartósan és olcsó árért készítek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek.

(555.)

A címre kérem vigyázni

Makkoltatásra

Sertést

keresek
9000 hold
bükkös erdőbe.

Cim:

Forazesti-uradalom
Kossova,
Krássó-Szörény-megye.
(717.)

A munkácsi szövetkezetnél
eladók

a következő eredeti
montafoni marhák:

3 és 7 éves tehenek: 18 drb.
1 és 2 éves üszők: 12 drb.
1 és 2 éves bikák: 16 drb.

Bővebb utasítás ad:
Forgách Antal, Munkács. (723.)

SIMMENTHALI

üszők

megvételre keresteknek (12—15 drb.)

Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek.
(1005.)

4 törzs Plymouth Rock tyúk

eladó.

Áruk 50 korona.

Czim a kiadóban.
(1003.)

Csemege szőlő

kitünő, a legjobb és legfinomabb Chasselas Muskotály és egyéb fajokból 5 kgros posta ládikával bérmentve 3 kor. 50 fillér utánvétellel; tisztán Muskotály 4 k. 50 fill., saját termésű szegszárdi vörös bor 3 0 70 lit. palaczk bérmentve 3 kor. 60 fill. Több száz idei termésű kitünő fajbor legolcsóbban megrendelhető:
Willinger Márton szőlőnagybirtokosnál Zomba.
Tolnamegye.
(713.)

Simonffi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kultforda-utca 48. sz. Telefon 85. sz. — Kiváratra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. (464.)

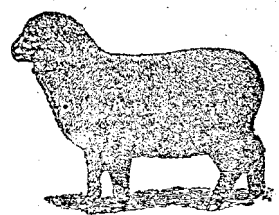

Eladó

3 drb.

Poland Kina
tenyészkocza.

Czim G. G. alatt
a kiadóban.
(1001.)

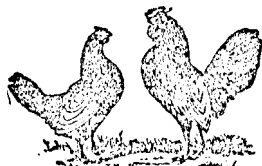
16 mázsa

raczka
gyapju
jutányosan
eladó.

Czim a kiadóban.
(1002.)

Fajebek,

remek állatok, a legnagyobb óriástól a legkisebb törpeig, minden fajban nyersen és idomítva, óriás szent-bernát-hegyi, újfundlandi, doggok, orosz és angol agarak, kopók, vérekek, pointer, setter és német vizslák, rattler, foxterrier, borzabek, kínai meztelen agarak, mopsz, majom, selyem- és szalon-piacsik, spitzek, törpe félkilós ebcsék stb. Nevelésre és idomításra elfogadunk, cseréket és vételt eszközölünk. **Elővadások,** ragadozók vétele és eladása, **angora macskák,** óriás nyulak, **fajbaromfi,** óriás ludak, kacsaik,

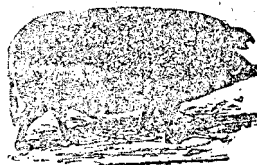
pulykák, pávák, gyöngytyukok, tenyészképes és négy hetesek. Idei 6 hetes fajbaromfi tyukok 1-3, kacsa 1 20-3, lud, pulyka 2-5 kor., remek diszgalambok, **méhok,** kaptárak, gépek és eszközök. Árjegyzéket bérmentve küld a Telepvezető-ség, Tar (Hevesmegye). Rendelésnél tessék az „Erdélyi Gazdára” hivatkozni. (718.)

Eladó makk.

Gróf Teleki László Gyula úr Felső-ilosvai Retteg mellett 3465 hold bükk erdejének bő makktermése eladó.

Bő viz és épületek az erdőben.

Értekezhetni Kenedi-Lónán a tisztartó-sággal. (724.)

Eladó

Sertésvészen átment harminczkét darab anya és 12 darab süldő koczából álló törzsnnyáj. Értekezhetni Csomos Jenő gazdatiszttal Mező-Kapuson.

(729.)

Eladó

Bükk-makk!

500 drb sertés felhizlalására

Eladó kosarak.

Egy néhány száz különböző nagyságu, istállóba, gyümölcszedéshez és postai pakolásához, komlószedéshez stb. alkalmas hántatlan és fehér vesszőből font különböző nagyságu fűz-kosár **jutányosan eladó.**

Czim a kiadóban.
(696.)

B. Bak Lajos Ö csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa műbutor és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított: 1869. (463.)

Almát, körtét és egyéb gyümölcsöt vesz

Katona József
gyümölcskereskedő
Budapest,

központi vásárcsarnok. (727.)

elegendő bükk-makk eladó **Hévízen.**

(Nagy-Küküllőmegye.)

u. p. **Homoród-Héviz.**

Gr. **Haller Jánosnál.**
(714.)

Cimbalom

(637.)

Pedálos. Barna vagy feketében, kitünő erős, esengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frtért kapható a készítés telepen:

telepen:

BUDAPEST, Nefelejts-utca 43. sz.

Jegesi Géza,

műköveles cimbalom-készítő.

Arjegyzéket bérmentve küldök.

Értesítés.

A cs. és kir. katonai élelmezési-raktár Kolozsvártt (Sétatér-utca 4. sz, a.) 1901, október havában, és pedig: október hó 1-től kezdődőleg gazdáktól és azok egyesületeitől **300 métermázsa rozsot és 260 métermázsa zabot** szerez be. Bővebb fölvilágosítást ebben a tárgyban az 1901. augusztus 6-ki 1620. sz. hirdetés ad. (lásd az „Erdélyi Gazda” 1901. augusztus 18-iki 33. számát.)

Minden ide vonatkozó egyéb kívánt értesítés a főtnevezett katonai élelmezési raktár irodájában a hivatalos órák alatt megadatik. (726. I.)

Aviso.

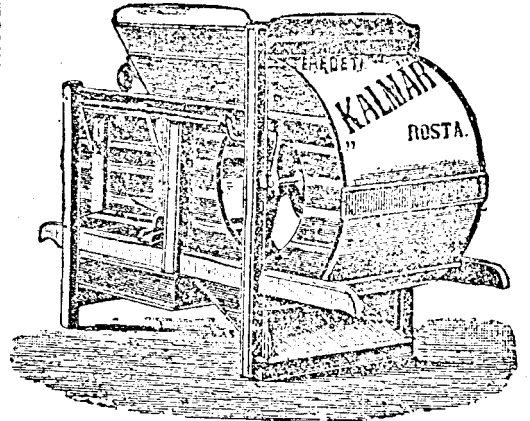
Das k. und k. Militär-Verpflegs-Magazin in Klausenburg (Sétatér-gasse No 4.) kauft im Monate October 1901. und zwar vom 1. Oktober an von Grundbesitzern und deren Vereinigungen **300 Meterzentner Roggen und 260 Meterzentner Hafer.** Näheres enthält die Kundmachung zu No 1620. vom 6. August 1901. (vide Erdélyi Gazda No. 33. von 18. August 1901.)

Auskünfte werden während der Amtsstunden in der Kanzlei des obgenannten Verpflegs-Magazins ertheilt. (726. II.)

Hogyan tud a magyar gazda évi kiadásainak egy részénél 30—40 százalékot megtakarítani?

Azt megtudhatja a Kalmár Zs. utóda hódmezővásárhelyi czég különleges terménytisztító, gép. és ro-ta árjegyzékéből, a melyet fenti czég bárkinek kérésére ingyen és bérmentve küld meg.

Legolcsóbbak, legjobbak az eredeti „Kalmár-rosták”, a melyeket gyakorlatba vételük után minden vevő megdicsér és elismerésben részesíti azoknak sok oldalu jó tulajdonságait, valamint a termények tisztításánál elért fényes eredményt.

A kolozsvári állandó kiállításon

megtékinthetők.

Az eredeti „Kalmár-rostát”

a magyar korona országainak összes vasuti és folyam-hajózási állomásaira bérmentve küldöm meg s így az árjegyzékben foglalt rostám árai mindenkor a t. vevőim által megjelölt vasut- vagy hajó állomásra elszállítva értendők, minden utófelszámítás nélkül.

Ügynököket és viszontelárúsítókat nem alkalmazok, a rendelvények egyedül a vevő fél megkeresésére intézettek el.

Egyedüli elárúsító hely a termelő üzlet

Kalmár Zs. utóda Hódmező-Vásárhelyen,
a hol minden beérkező megrendelést pontossággal intézek el. (650.)

KALMÁR ZS. UTÓDA.

Szarvasmarhák,

lovak, juhok, sertések nevelésére és hizlalására, tejgazdaságban a tejhozam emelésére, gyöngye csontu csenevész és kehes állatok gyógyítására **páratlan kiváló** eredménnyel használtatik a szabadalmazott és **miniszterileg engedélyezett Kutasy-féle conc. állattáppor** (conc. állattápsó). Adagolása kanalanként, 5 kilós próbacsomagot, 7 koronáértbérmentve küld a készítő:

Nagysolymosi **Koncz Armin**

gyógyszerkülönlegességek gyára (715.)

Székely-Udvarhelyt (Erdély).

Számtalan elismerő levelek állanak rendelkezésre.

MAGYAR INTÉZET.

Laboratorium

VÉDŐ-OLTÓANYAG TERMELESÉRE

BUDAPESTEN, VI., Nagy János-utca 6. szám.

Termel és szállít

VÉDŐ-OLTÓANYAGOKAT:

a) sertésorbánc ellen	
100 adag ára (I. és II. anyag)	14 kor.
b) lépfene ellen	
juhok részére 100 adag ára (I. és II. anyag)	15 kor.
szarvasmarhák részére 100 adag ára (I. és II. anyag)	30 kor.
lovak részére 100 adag ára (I. és II. anyag)	30 kor.

Az intézet raktáron tart és mérsékelt áron szállít 10 adagos L. V. T. jegyű oltófecskendőket, oltótűket, szörnyíró ollókat, maximal hőmérőket és más oltáshoz szükséges szereket. (702.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10., II. emelet.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása	400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben	1,200,000 kor.
	<u>Összesen: 1.600,000 kor.</u>

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részesülnek: Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

(498.)

az igazgatóság.